

Hoe werken aan 30.000 euro verschil in voerkosten?

TEKST: DRIES AERDEN - LIBA
BEELD: LIBA & FDL

In uw operationeel management probeert u uw saldo op de meest beperkende factor te maximaliseren. Omdat het verband tussen het saldo en het voersaldo zeer hoog is (grafiek 1) en het voersaldo makkelijker te meten is, kunt u bij uw management best kijken naar het voersaldo.

Het voersaldo berekent u door van de melkproductie de voerkosten af te trekken. Binnen quotumomstandigheden kijkt men vooral naar het voersaldo per 100 kg meetmelk. Buiten het quotum zal dit het voersaldo per koe of per stalplaats worden. De voerkosten en het voersaldo van uw bedrijf zijn dus twee kengetallen die u goed moet monitoren en managen. Omdat binnen quotumomstandigheden de melkproductie vast liggen, moet u zich daar focussen op het verlagen van de voerkosten. In de boekhouding zien we hier immers grote verschillen tussen bedrijven.

Hoezo 30.000 euro verschil?

Op basis van driehonderd bedrijfseconomische boekhoudingen van advieskantoor Liba (www.liba.be) kunnen we analyseren welke verschillen er bestaan tussen bedrijven. De analyse leerde ons dat er tussen vergelijkbare bedrijven in 2010 een voerkostenverschil bestaat van 30.000 euro. Ook zien we dat het verschil tussen vergelijkbare bedrijven aan het toenemen is (tabel 1). Het voerkostenverschil wordt voornamelijk veroorzaakt door twee krachten:

1. Bedrijven groeien

De afgelopen vijf jaar is het gemiddelde bedrijf in deze analyse gegroeid met ongeveer 7% per jaar van 600.000 liter naar 900.000 liter. Dit zorgt ervoor dat hetzelfde verschil per 100 kg melk zich op bedrijfsniveau uitvergroot. Bij één euro voerkostenverschil op 500.000 kg melk is dit gelijk aan 5.000 euro terwijl dit bij 750.000 kg melk 7.500 euro zal zijn.

2. Voerkosten stijgen

In grafiek 2 ziet u hoe het variabel gedeelte

Invoedsfactoren van het voersaldo.

van de voerkosten evolueert sinds 1999. De vaste kosten die betrekking hebben op de ruwvoerteelt hebben we dus niet meegenomen in deze berekening. Onder variabele voerkosten verstaan we in de boekhouding:

- Aankoop van voer: mengvoer, grondstoffen, bijproducten, mineralen, en ruwvoer;
- Eigen ruwvoer: zaadgoed, bemesting, gewasbescherming, loonwerk en overige (plastic).

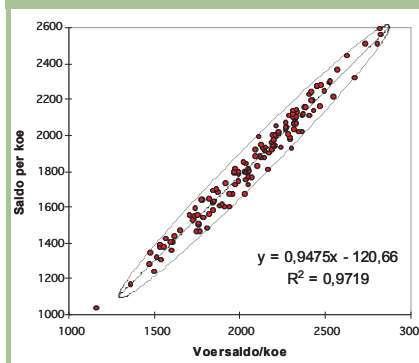
Terwijl de gemiddelde voerkosten in 2005 nog 6,8 euro per 100 kilogram meetmelk bedroegen, was dit in 2010 opgelopen tot 9,42 euro; een stijging van de voerkosten met 2,62 euro per 100 liter meetmelk op vijf

jaar tijd. De oorzaak ligt enerzijds bij hogere variabele kosten in de ruwvoerteelt en anderzijds bij de stijgende grondstoffenmarkten.

Een ander effect van stijgende voerkosten is dat ook de verschillen tussen de bedrijven toenemen. Met andere woorden, niet enkel de gemiddelde voerkosten stijgen, ook het verschil tussen een bedrijf dat goed en eentje dat slecht scoort op voerkosten, loopt op. Dit controleren we door de bedrijven op te delen in drie groepen. Hoog is het gemiddelde van de hoge groep. Laag is het gemiddelde van de lage groep.

In 2005 was het verschil tussen hoog en laag 1,93 euro per 100 liter meetmelk. Dit betekende op een bedrijf met 616.000

Grafiek 1: Relatie tussen saldo per koe en voersaldo per koe.

Grafiek 2: Variabel gedeelte van de voerkosten sinds 1999.

